

તારીખ :

દ્વિતીય સત્રાંત પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

ધોરણ - 6 વર્ગ : _____

વિષય : સંસ્કૃત

કુલ ગુણ : 80

વિદ્યાર્થીનું નામ : _____ રોલ નં. _____

પ્ર.1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ લખો.

(16)

1. 'વક્ષઃ' શબ્દનો અર્થ શો થાય ?

(A) હાથ (B) હોઠ (C) વૃક્ષ (D) છાતી

2. 'સર્વે મિલિત્વા' નો અર્થ થાય છે.

(A) બધાં મળીને (B) બધાંએ મળવું (C) બધાંને મળવા માટે (D) સૌને મળવું

3. 'માતૃલગૃહમ્' શબ્દનો અર્થ શો થાય ?

(A) મામાનું ઘર (B) માતાનું ઘર (C) કાકાનું ઘર (D) દાદાનું ઘર

4. અહં નૃત્યશાલાં ગચ્છાવઃ । રેખાંકિત શબ્દનું સાચું રૂપ લખો.

(A) ગચ્છન્તિ (B) ગચ્છામઃ (C) ગચ્છામિ (D) ગચ્છસિ

5. વર્ષાકાલે કઃ નૃત્યતિ ?

(A) કાકઃ (B) બકઃ (C) મયૂરઃ (D) ચટકા

6. કઃ હિમાલયે વસતિ ?

(A) શઙ્કરઃ (B) વિષ્ણુઃ (C) બ્રહ્માઃ (D) ગણેશઃ

7. કસ્ય વિદ્યાલયઃ અસ્તિ ?

(A) પ્રકાશસ્ય (B) અનિલસ્ય (C) રાજીવસ્ય (D) વિવેકસ્ય

8. રાજીવસ્ય વર્ગશિક્ષિકા કા અસ્તિ ?

(A) વર્ષામહોદયા (B) દક્ષામહોદયા (C) પુષ્પામહોદયા (D) હર્ષામહોદયા

9. 'યુક્તિસમ્ભૃતમ્' એટલે શું ?

(A) શક્તિથી ભરપૂર (B) સિદ્ધ કરનારો
(C) લક્ષ્ય પ્રાપ્ત કરનારો (D) બુદ્ધિ કૌશલ્યોથી ભરપૂર

10. 'ધર્મ પ્રત્યે સંનિષ્ઠ' સંસ્કૃત શબ્દ આપો.

(A) ભક્તિસાધકમ્ (B) મુક્તિસાધકમ્ (C) ધર્મનૈષ્ઠિકમ્ (D) શક્તિસાધકમ્

11. કાનનું સાચું ધરેણું શું છે ?

(A) કર્ણકૂલ (B) સોનાની બુટ્ટી (C) જ્ઞાન (D) લટકણિયું

12. 'चित્તમ્' શબ્દનો શો અર્થ થાય છે ?
 (A) મન (B) ચિંતા (C) ચિત્ર (D) ચારિત્ર
13. કોણે નવું વસ્ત્ર ધારણ કર્યું છે ?
 (A) વીણાબહેને (B) વૈશાલીએ (C) ધારાએ (D) સુજલાબહેને
14. ધારા કેટલામા વર્ષમાં પ્રવેશે છે ?
 (A) બારમા (B) પંદરમા (C) સોળમા (D) અગિયારમા
15. નાસ્તિ સમઃ બન્ધુઃ ।
 (A) મિત્રઃ (B) વિનયઃ (C) ધનઃ (D) ઉદ્યમઃ
16. 'સત્યમ્ + એવ' શબ્દોની સંધિ જોડો.
 (A) સત્યમેવ (B) સત્યમએવ (C) સત્યમાવ (D) સત્યૈવ

પ્ર.2 (A) નીચે આપેલા ગદ્યખંડોનું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કરો. (6)

1. રાજીવઃ - મમ વિદ્યાલયસ્ય આરમ્ભઃ એકાદશવાદને ભવતિ । આરમ્ભે અહં પ્રાર્થનાખણ્ડં ગચ્છામિ ।
 તત્ર અહં પ્રાર્થનાં કરોમિ ।
 અનિલઃ - ભવતઃ વર્ગખણ્ડઃ કુત્ર અસ્તિ ?
2. સુજલાભગિની ધારાયાઃ શિક્ષિકા અસ્તિ । સા ધારાં પૃચ્છતિ, 'અદ્ય કિં વિશેષઃ?' ધારા વદતિ, 'અદ્ય મમ જન્મદિનમ્ અસ્તિ ।' સુજલા ધારામ્ અભિનન્દનં દદાતિ ।
- (B) ખાલી જગ્યા પૂરો. (6)
1. જિહ્વયા મનુષ્યાઃ ભોજનસ્ય કુર્વન્તિ । (પાચનમ્, સ્વાદગ્રહણમ્)
2. મિલિત્વા નૃત્યામઃ । (સર્વે, સર્વઃ)
3. આયુષી । અહં ગાયામિ । (ગાયતિ, ગાયસિ)
4. અહં પ્રતિદિનં ગચ્છામિ । (વિદ્યાલયસ્ય, વિદ્યાલયમ્)
5. રીતિસંસ્કૃતં સંસ્કૃતમ્ । (ભીતિ, નીતિ)
6. સુખાર્થી ત્યજેત્ । (ધનમ્, પુસ્તકમ્)
- (C) આપેલાં સંસ્કૃત શબ્દોનો ગુજરાતી અર્થ લખો. (2)
- (1) ક્રીડાઙ્ગણમ્ (2) કણ્ઠઃ
- (D) આપેલાં ચિત્રોને ઓળખીને તેનાં સંસ્કૃતમાં નામ લખો. (2)

(1)

(2)

પ્ર.3 (A) નીચે આપેલા શ્લોકોનું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કરો. (6)

1. ભક્તિસાધકં મુક્તિસાધકમ્ ।
ભક્તિમુક્તિસાધકં ભવતુ ભારતમ્ ।
ભારતં ભારતં ભવતુ ભારતમ્ ॥
2. સર્વતીર્થમયી માતા સર્વદેવમયઃ પિતા ।
માતરં પિતરં તસ્માત્ સર્વયત્નેન પૂજયેત્ ॥

(B) આપેલાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે લખો. (6)

1. ઓષ્ઠઃ મસ્તકનું એક અંગ છે.
2. ‘ગોલાકારમ્’ શબ્દનો અર્થ ગોળ આકાર થાય છે.
3. પ્રવીણઃ જલાશયે તરસિ ।
4. ‘પૃચ્છમ્’ સંસ્કૃત શબ્દનો અર્થ ‘પૂછવું’ થાય છે.
5. રાજીવસ્ય વિદ્યાલયે વિશાલં ક્રીડાઙ્ગણમ્ અસ્તિ ।
6. બકઃ કૃષ્ણઃ હંસઃ કૃષ્ણઃ ।

(C) આપેલા ગુજરાતી શબ્દોને સંસ્કૃતમાં લખો. (4)

(1) કોયલ	(2) ભક્તિને સિદ્ધ કરનારો
(3) શોભે છે	(4) સજ્જનો

પ્ર.4 (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સંસ્કૃતમાં ઉત્તર લખો. (3)

1. રાજીવસ્ય વર્ગખંડઃ કુત્ર અસ્તિ ?
2. મહર્ષિઃ કં નમતિ ?
3. ધારા અક્ષયપાત્રે કિં સ્થાપયતિ ?

(B) નીચે આપેલા શબ્દોના વિરોધી શબ્દો લખો. (4)

(1) ધર્મઃ	(2) કર્મ	(3) કૃષ્ણઃ	(4) નયતિ

(C) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ગુજરાતીમાં ઉત્તર લખો. (5)

1. હાથનાં અંગોનાં નામ સંસ્કૃતમાં લખી તેનાં કાર્યો જણાવો.
2. ‘દક્ષિણપાદમ્’ ગીતમાં બધાંને કેવી રીતે રમવાનું, ગાવાનું અને નૃત્ય કરવાનું કહ્યું છે ?
3. પુસ્તક શું આપે છે ?
4. ભારત દેશ શું ધારણ કરનારો થાયો ?
9. વીણાબહેન ક્યાં છે ?

(D) જોડકાં જોડો.

(4)

અ	બ
(1) જયા મન્દિરે	(A) અધ્યયનં કરોમિ ।
(2) અહં શાલાયામ્	(B) પત્રં લિખતિ ।
(3) ભવાન્ પુસ્તકાલયે	(C) દેવં નમતિ ।
(4) કૌશલઃ મિત્રં	(D) પુસ્તકં પઠતિ ।

પ્ર.5 (A) નીચે આપેલા શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

(4)

(1) મુખમ્ (2) સાગરઃ (3) ઉદ્યાનમ્ (4) જનઃ

(B) નીચે આપેલા શબ્દોની સંધિ છોડીને લખો.

(2)

(1) પુરસ્કુરુ (2) સાધૂનામેકરૂપતા

(C) નીચેનાં વાક્યો કોણ, કોને કહે છે તે લખો.

(2)

(1) ભવતઃ વિદ્યાલયે પુસ્તકાલયઃ અસ્તિ વા ?

(2) મહોદયે, કૃપયા પ્રાર્થનાસભામ્ આગચ્છતુ ।

(D) 'કુત્ર' વડે પ્રશ્નવાક્યો બનાવો.

(2)

(1) તસ્ય વાટિકા નદીતટે અસ્તિ ।

(2) માલા શાલાયાં ગચ્છતિ ।

(E) નીચેનાં વાક્યોને સંસ્કૃતમાં લખો.

(2)

(1) હું પુસ્તક વાંચું છું.

(2) મારી શાળા સુંદર છે.

(F) નીચે આપેલા શ્લોક પૂર્ણ કરો.

(4)

(1) હસ્તસ્ય ભૂષણં પ્રયોજનમ્ ॥

(2) દક્ષિણહસ્તં સ્વયં ભ્રમ ॥